

רעיונות ליישום המיומנויות הצופיות במהלך מחנה הקיץ

מחנה הקיץ הוא פעילות השיא של המסע השכבתי והוא מהווה במובנים רבים, סיכום של מסע זה. בזמן מחנה הקיץ מביאה הקבוצה לידי ביטוי את הערכים, התובנות, היכולות והכישורים שרכשו כקבוצה וכפרטים במהלך השנה. לאחר שלימדנו את החניכים את המיומנויות הצופיות שבמדרג לאורך כל השנה, חשוב שיישמו אותן יחד עם החניכים במחנה. לא נשתמש במיומנויות מחנאיות בלבד, אלא במיומנויות מכל התחומים. המטרה במחנה הקיץ היא לשלב את הצופיות בו לאורך כל המחנה ולא רק בזמני צופיות נקודתיים. ריכזנו בשבילכם רעיונות לדרכים בהם תוכלו ליישם עם החניכים שלכם את המיומנויות במחנה. שימו לב! חוויות רבות מתוך הרשימה משלבות יותר ממיומנות צופית אחת.

שכבת ד'

המיומנויות:

מחנאות

- קשר מוט
- קשירת כפתור שדה
- קיפול שק שינה
- חצאי קביעות
- תקיעת יתדות
- שימוש בפטיש קטן
- כפיתה מרובעת

עמלנות וחבל

- הכרת החבל
- קיפול חבל
- כוס מנייר
- קשר בוהן
- לולאת בוהן רגילה
- חיבור שטוח
- קשר שלמה

שדאות וטבע

- הכרת סוגי מדורות
- הכרת כללי בניית מדורה
- בניית מדורת קונוס
- כירת אבנים ובוץ
- הקמת אוהל סיירים

התמצאות

- רוחות השמיים
- הליכה לפי מפה מצויירת
- שרטוט מפה לפי סימני דרך

החוויות

בניית מדורה + כירת אבנים ובוץ – תחרות הקמת מדורות, החניכים ירכיבו מדורות בעצמם, ויבנו כירת אבנים ובוץ, בשימוש בכירה יוכלו להתנסות בהכנת תפוז"א אינדיאני או פיתות על סאג". **דורש שטח להדלקת אש**

קשר מוט + כפתורי שדה – הרמת ציליות / אוהלים קטנים לחניכים בשעות השמש, מקום נחמד לשבת בו. נבקש מהחניכים להביא למחנה סדין שהם לא צריכים (עדיף בלי גומי). נפרוש את כל הסדינים בזה לצד זה וניצור משטח גדול מסדינים. נחבר את הסדינים בפינותיהם באמצעות כפתורי שדה שהם למעשה קשר מוט מולבש. לאחר שחיברנו את כל הסדינים נחבר באמצעות כפתורי שדה חבלים ארוכים לפינות משטח הסדינים הגדול, נתלה אותנו גבוה מעל שטח המחנה וכך ניצור צל על שטח המחנה.

רוחות השמיים + הליכה לפי מפה מצויירת + שרטוט מפה לפי סימני דרך – נחלק את הקבוצה לשתי קבוצות. כל קבוצה תסתובב באזור אחר במחנה ותיצור מפה שלו באמצעות סימני דרך ורוחות השמיים. כל קבוצה תבחר מקום בו היא תחביא "אוצר". הקבוצות יחליפו בניהן את המפות וכל קבוצה תחפש בשטח של הקבוצה השנייה את האוצר שהשאירו להם.

לולאת בוהן מחליקה + קיפול שק שינה – בכל בוקר החניכים יקפלו את שקי השינה שלהם ובמקום להכניס אותם לתיקים שלהם, יקשרו אותם בעזרת לולאת בוהן מחליקה.

כפיתה מרובעת + שימוש בפטיש קטן – החניכים יצרו שלטי "הידעת?" בנושא שמעניין אותם. את השלטים יבנו בצורת מסגרת אותה יכפתו בכפיתות מרובעות ויחברו אליה בד מתוך באמצעות מסמרים ופטיש.

תקיעת יתדות + הקמת אוהל סיירים – החניכים יוכלו להתנסות בשינה באוהל סיירים ללילה אחד או יותר אם ירצו, יבנו אוהל סיירים בשטח הגדודי ויוכלו להשתמש בו במהלך המחנה.

קשר שלמה – החניכים יכינו לעצמם צמידי קשר שלמה כקבוצה, יוכלו לצבוע את הצמידים לפי צבע הקבוצה, מוסיף להוואי הקבוצתי ולגאוות היחידה.

שכבת ה'

המיומנויות

מחנאות

- מעגן ליתד
 - כפיתה מוצלבת
 - כפיתה שמינית
 - כפיתה מקבילה
- עמלנות וחבל

- קשר ידידות
 - הכנת נרות מפרפין
 - קשר שמינית
 - קשר אזיקים
 - אגרוף קוף
- שדאות וטבע

- הסוואה ותנועה: ת"ג בצצ"ת
 - הליכת רפאים
 - עקבות
 - בניית אוהל איגלו
 - בניית אוהל קבוצתי
- התמצאות

- הכרת המפה
- הליכה לפי הסבר מילולי
- זיהוי עשרה סימנים במפה
- הכרת מפת ישראל
- הכרת המצפן

החוויות

כפיתה שמינית + כפיתה מוצלבת + כפיתה מקבילה - בניית שולחן מחצובה מרובעת (לשטח הקבוצת/גדודי במחנה) - באמצעות כפיתה שמינית נחבר 4 סנדות באורך זהה. נעמיד אותן ונקבע באמצעות בזנטים. נכפות בין 4 הסנדות 4 סנדות נוספות המקבילות לרצפה בגובה 1/2 מטר באמצעות כפיתה מוצלבות. באותה צורה נחבר 4 סנדות נוספות בגובה 1 מטר (כל 4 סנדות יצרו מרובע שוכב). נחבר על 4 הסנדות העליונות באמצעות כפיתה מרובעת סנדות כך שימלאו את כל הריבוע העליון. יצרנו

שולחן בו בריבוע העליון הוא הפלטה והריבוע התחתון הוא הספסל. החניכים יוכלו להשתמש בשולחן הקבוצתי- לארוחות, משחרים ועוד

תג בצצ"ת + הליכת רפאים + עיקוב- נעביר לחניכים אי"ש לילה בשטח המחנה. נזכיר להם את משמעות תג בצצ"ת ומהי הליכת רפאים. נשחק משחקי מחבואים בחושך בהם יצטרכו ליישם את מה שלמדו. נתנסה בעיקוב אחר אנשים תוך שימוש בהליכת רפאים על מנת לא להתגלות.

הכנת נרות מפרפין- במידה והחניכים נמצאים במחנה ביום שישי/שבת ניתן להכין עימם נרות מפרפין ולערוך קבלת שבת/הבדלה.

מעגן ליתד + קשר אזיקים- נבנה תורן גדודי. בעזרת מעגן ליתד נעמיד סנדה במקום מרכזי במחנה. נחבר קשר אזיקים למרכז הסנדה ולראש הסדנה. בין הלולאות נמתך חבלים אליהם נחבר את הדגלים. הלולאות שנוצרו מקשר האזיקים ישמשו כגלגלות לתורן.

שכבת ו' -

המיומנויות

מחנאות

- שימוש נכון בסכין
 - סרטוט בעיפרון
 - בניית דגם באמצעות שיפודים ופלסטלינה
- עמלנות בחבל

- חיבור דייגים
 - קשר הצלה
 - חיבור אורגים
 - שזירת חבל משקית ניילון
 - ראש טורקי
- שדאות וטבע

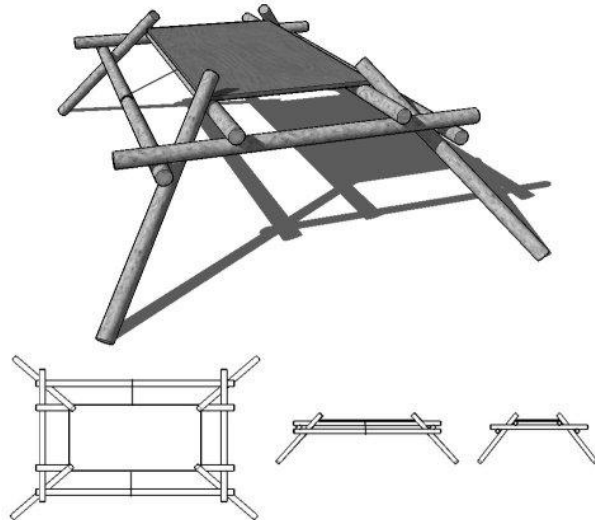
- זחילה אינדיאנית
 - איתות בשיטת הסמאפור
 - בניית כתובת אש
 - בניית אוהל טיפי
 - זיהוי עקבות
- התמצאות -

- מדידת מרחקים בעזרת צעדים
- מצפן מאולתר
- פעילות הירח
- בניית שולחן חול
- ידיעת הגיאוגרפיה של מדינת ישראל

החוויות

שולחן מחנאי עם חבל אחד - ישמש לשטח הקבוצת/גדודי במחנה. בניית שולחן מחנאי עם חבל אחד, לפי האיור. ממקמים את ארבעת הרגליים קודם, ואז שמים מעליהם את המסגרת המרובעת ואת שני הסנדודות המאוזנות. לבסוף מחברים חבל בין שתי הסנדודות הנגדיות של במסגרת ומעל הסנדודות המאוזנות. החניכים יוכלו להשתמש בשולחן לארוחות משותפות, משחקים ועוד.

אוהל טיפי-בניית אוהל טיפי כמקום להחלפת בגדים או מקום לינה של החניכים. את האוהל טיפי בונים מ-6-10 סנדודות באורך 3-2.5 מ'. שמים את הסנדודות בשורה כמצד אחד הבסיסים שלהם שווים, קושרים קשר מוט כ-30 ס"מ מקצה של אחת הסנדודות. לאחר מכן מבצעים כפיתת שמינית, מחברים יתרים ומעמידים את החצובה לפי כללי הבטיחות. אחרי שהעמדנו את החצובה, עוטפים בבד ומשאירים פתח לכניסה.

שולחן חול + ידיעת הג'ג של מדינה ישראל - נכין מפת חול של מדינת ישראל (מפת חול של צורתה של מדינת ישראל, בלי להיכנס לפרטי פרטים). אחרי שהכנו את המפה יהיה אפשרי לערוך תחרות בין הקבוצות במיקום אזורים/ערים במפה בעזרת דגלונים קטנים. את המפה אפשר להכין בתחילת המחנה ולהשאיר אותה כמיצג שמראה את מיקום השבת, גבולות ההנהגה, היער, וכו'..

איתות בשיטת הסמאפור + זיהוי עקבות + בניית כתובת אש -עם שלושת מיומנויות אלו ניצור בוקר טבע בשטח שיתרכז בדרכי איתות. בבוקר טבע נעבור על איך מכינים כתובת אש (אפשר לדבר על איתות בעזרת עשן) ונכתוב מסר כלשהו לשבת. איתות בשיטת הסמאפור, נעביר את שיטת איתות זו ומאפייניה, לאחר מכן נערוך תחרות גדודית של ארץ עיר סמאפור. זיהוי עקבות, בזיהוי עקבות נתהלך ביער וננסה לזהות עקבות של בע"ח שסביבנו (נא להביא רשמיה של בעלי חיים שנפוצים באזור יער

המחנה(בנוסף נכין את העקב שלנו בעזרת גבס ונוכל לצבוע אותו בעזרת צבעים מהטבע(ד').

מדידת מרחקים בעזרת צעדים-מצא את המטמון במחנה/פעילות הכרת המחנה במעבר בין שבטי המחנה תוך שילוב מדידת מרחקים בעזרת צעדים.

חיבור דייגים+קשר הצלה+קשר אורגים+ראש טורקי-הכנת לוח קשרים גדודי עם הקשרים שלמדנו במהלך שנת ו'.

ראש טורקי מנצרים-אחרי שהחניכים כבר יודעים איך להכין ראש טורקי, אפשר להכין איתם ראש טורקי מנצרים(השבט צריך לרכוש).

שכבת ז' -

המיומנויות

מחנאות

- שימוש בחבל סיירים
 - בלוק נהגים
 - הקמת אוהל 11/קונסטרוקציה
 - לבישת רתמה
 - לולאת א' מתהדקת
- עמלנות וחבל

- פלטת קאריק
 - כריכה פשוטה
 - קשר תלתן
 - בניית עפיפונים
- שדאות וטבע

- זחילת מרפקים
 - הדלקת מדורה
 - בניית כירה חפורה
 - הקמת תנור בוץ
 - בניית כירת חצובה
- התמצאות

- אזימוט ומד-קואורדינטות
- מציאת הצפון בעזרת שעון יד
- מציאת הצפון בעזרת הכוכבים
- הכרת קבוצות כוכבים ראשיות

החוויות

מציאת הצפון בעזרת הכוכבים + הכרת קבוצות כוכבים ראשיות-א"ש לילה כוכבים
– החניכים יצאו לא"ש לילה ויחשפו לנושא הכוכבים, ילמדו מהמדריכים את האגדות על קבוצות הכוכבים, ילמדו לזהות אותם ויכינו דוגמא של מפת כוכבים בעזרת קרטון/בריסטול שבו יחוררו חורים ויצרו מפת כוכבים.

חבל סיירים + בלוק נהגים + הליכת זיקית – החניכים יתנסו בבלוק נהגים בשימוש בחבל סיירים, יצרו מעבר בין שני עצים ויצטרכו לענות על חידת גדות נהר (כבש, זאב וחסה / 3 זוגות חברים וכו'). פעילות זו יכולה לעבור בזמן פנוי בלוי"ז שלנו במחנה.

פלטת קאריק – החניכים יתנסו בהכנת פלטת קאריק ובכפיתה רצה בעזרת בוסים, לאחר מכן ישחקו במשחק "נהר רדיואקטיבי" שהשטחים שעליהם מותר לדרוך הם הפלטות והמשטחים מבוסים. פעילות זו יכולה לעבור בזמן פנוי במחנה. בנוסף, אם נעביר לחניכים פעילות בישול במחנה, נוכל להשתמש בפלטה כמשטח לסירים חמים. או לתת את הפלטות להורי המטבח.

מציאת הצפון בעזרת שעון + בעזרת השמש + אזימוט ומד קואורדינאטות – החניכים יתמצאו בשטח המחנה השבטי/הנהגתי בעזרת שימוש במונחים של ניווט כמו אזימוטים, הם יצטרכו לנווט בעזרת הצפון, המדריך יכין הוראות שמובילות למקומות מסויימים במחנה (לדוגמא – 30 מטרים באזימוט 50, 25 מטרים באזימוט 320).

כירה חפורה + כירת חצובה + תנור בוץ – החניכים יתנסו בשימוש בשתי הכירות, יכינו לעצמם ארוחה ובה יוכלו להכין בננה ספליט, שוקו, פיצה או שקשוקה. **דורש שטח להדלקת אש**

הדלקת מדורה – החניכים יוכלו לשחק באש לילה דגליים מדורות כאשר כל קבוצה צריכה להדליק אש ולכבות את האש של הקבוצה השנייה תחת הפורמט של דגלים. **דורש שטח להדלקת אש**

הכנת עפיפונים – החניכים יעצבו עפיפונים עם ציורים שקשורים בקבוצה, ויפגינו את כישורי העפת העפיפונים שלהם כאשר המטרה של כולם היא לעודד את הקבוצה ולפתח גאוות יחידה.

שכבת ח' -

המיומנויות

מחנאות

- בלוק ספרדי
 - עבודה עם גלגלת
 - מעגנים
 - לולאת פרפר אלפיני
 - תכנון מבנה מחנאי- סרטוט ובניית דגם
- #### עמלנות וחבל

- פלטה עגולה
 - קליעה חוזרת
 - קליעת חיבור
 - קיצור סייסים וקשר סייסים
- #### שדאות וטבע

- בניית מחסה מהטבע
 - אלונקה מאולתרת
 - אריזת תיק לטיול
 - שימוש באבן אש
- #### התמצאות

- הכרת המפה הטופוגרפית
- שולחן חול ורשת קואורדינטות
- מד- קואורדינטות ומציאת נ.צ.

החוויות

עבודה עם גלגלת- נבנה עם החניכים תורן פשוט לשטח הגדודי שלנו, התורן יכול שימוש בגלגלות אשר ירימו את דגל ישראל ודגל הצופים וכך נוכל להכניס גם את השימוש בזמן של המסדר מן המסע בצורה טובה ואישית יותר בשטח הגדודי שלנו עם התורן שהחניכים בנו בעצמם.

פלטה עגולה- הכנת כפכפים למקלחת – החניכים יכינו פלטה עגולה כמו שלמדו במהלך השנה. לפלטה החניכים יחברו חבלים בצורה שתחזיק את כף הרגל שלהם (כל חניך יחשוב על דרך יצירתית אחרת לעשות זאת. ניתן לשלב קשר שלמה, קשר

תלתן, אגרוף קוף...). החניכים יוכלו להשתמש בכפכפים אלו בזמן המקלחת במחנה.

קיצור סייסים – במקום לחתוך את כל שאריות החבל במבנה שעשינו עם החניכים, נעשה להם קיצור סייסים על מנת לתת לשאריות החבל מראה יפה ואסתטי יותר.

קליעה חוזרת - בתחילת המחנה ניתן לכל אחד מהחניכים חבל אישי, החבל האישי יהיה חבל יתר (עדיפות לחדש) באורך של 2-3 מטר והוא ישמש את החניך לאורך כל המחנה. באחד מימי המחנה נסביר לחניכים שבאדן פאוול דרש מחניכיו לסגור באחד מקצוות החבל האישי שלהם את החבל באמצעות קליעה חוזרת וכך נעשה גם אנחנו. נשפצר את החבל באמצעות קליעה חוזרת על החבל מה שייתן לחבל שלנו מראה אסתטי יותר ומה שיבטיח לנו גם שהחבל לא ייפרם במהרה, בנוסף דבר זה ייתן לחבל של כל חניך איזושהי מחויבות לחבל כי הוא עבד עליו ועיצב אותו בעצמו.

